

Toimialojen johtajat
Toimialojen talous- ja hallintopäälliköt / toimialojen talousvastaavat

Talousarvio 2025 -laadintaohjeet

1) Talousarvioprosessin valmistelun lähtökohdat

1. Kuntalaki ja talousarvion sitovuus

Kuntien talousarviosta ja -suunnitelmasta säädetään kuntalain 110 §:ssä. Kuntalain mukaan ”valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.”

Talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus ja jokainen hallintokunta omalla toimialueellaan. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään sekä kunnan että kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvioprosessi etenee talousarvion laadintaohjeen mukaisesti talouspalveluiden johdolla ja ohjeistuksen mukaisesti. Toimialajohtajat vastaavat siitä, että vastuualueensa käyttötalouden talousarvioehdotus valmistuu ja käsitellään lautakunnissa ohjeessa esitetyn aikataulun mukaisesti.

2. Lautakunnassa käsiteltävän talousarvioehdotuksen ohjeellinen sisältö

I Käyttötalouso

- strategiset toiminnalliset tavoitteet
- taloudelliset tavoitteet
- olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot
- ulkoisten määrärahojen budjettiyhteenveto
- ulkoisten ja sisäisten määrärahojen budjettiyhteenveto
- palvelualueiden ulkoisten määrärahojen budjettiyhteenveto

II Investointiosa

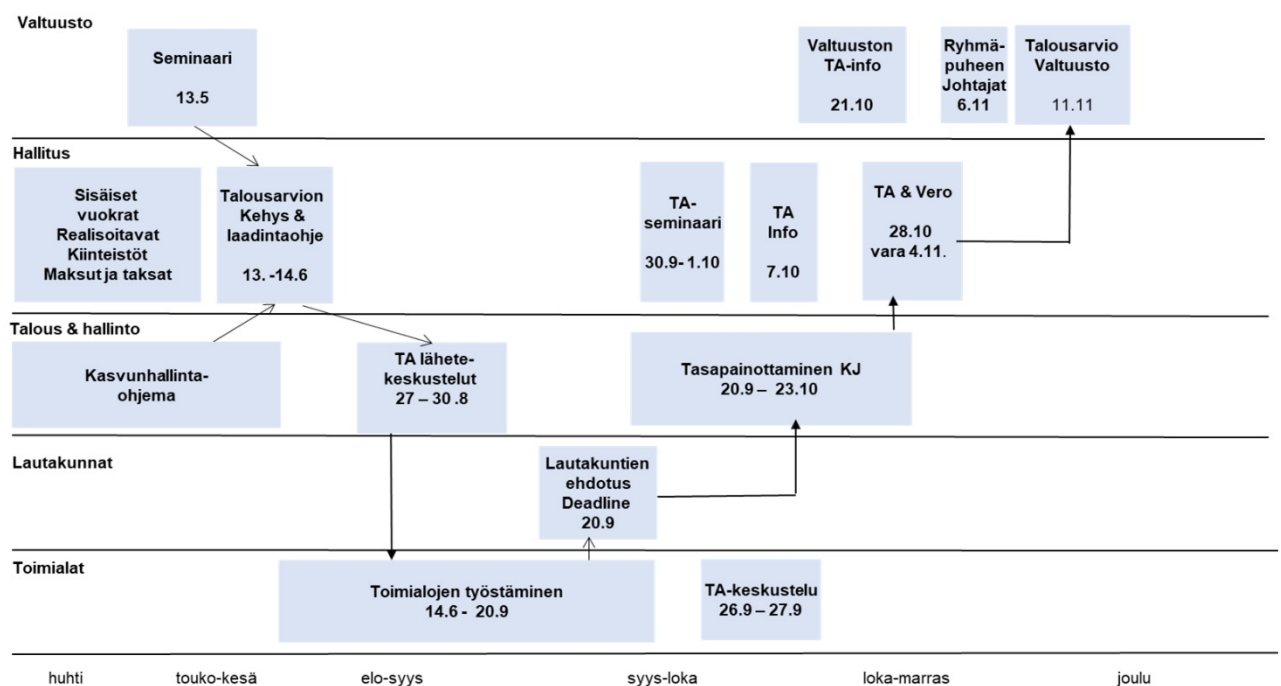
- käyttöomaisuusirtaimistojen hankintaesitykset
- investointisuunnitelma 2025 ja suunnitelmavuodet 2026-2027
- mahdolliset hankekohtaiset perustelut 2025

III Vakanssiesitykset

Lautakuntien talousarvioprosessissa tulee huomioida, että taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarvion sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että sitovia lukuja ovat lautakunnan **ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto**.

Konsernipalveluyksikön sekä kaupunkikehityksen lautakunta on kaupunginhallitus. Kumpikin edellä mainittu kokonaisuus esitetään omana kokonaisuutenaan (Kh, konserni; Kh, kaupunkikehitys) ja konsolidoidaan yhteensä. Konsolidoidun kokonaisuuden, kaupunginhallituksen sitovia lukuja ovat ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto.

3. Aikataulu

Vuoden 2025 talousarvio-ohjeet ja ohjeellinen kehys ovat käsiteltävänä kaupunginhallituksessa 14.6.2024

Nopeasti heikkenevän valtionosuus- ja verorahoituksen vuoksi keväällä 2024 kaupungissa on tehty kasvunhallinnanohjelma, joka keskittyy menojen ja tulojen hallintaan ja sopeuttamiseen niin, että Raision jatkuva kasvu varmistuu. Kasvunhallintaohjelmassa on laajasti arvioitu taloussuunnitteluvuosien ja niitä seuraavien vuosien taloudellisen tilanteen kehittymistä eri väestökasvuskennarioissa. Talouden painelaskelmat on tehty seuraavien 10 vuoden osalta ja ohjelmassa on esitetty toimenpiteitä, joilla taloutta voi ja pitää tasapainottaa. Työ kasvunhallinnan ohjelman kanssa on kirkastanut taloudellisen tilannekuvan ja haastanut koko organisaation pohtimaan mahdollisuuksia lisätä tuloja ja karsia menoja.

Talousarvion kehyksessä on huomioitu kasvunhallintaohjelman toimenpiteiden vaikutus vuoden 2025 toimintakatteeseen sekä suunnitteluvuosien toimintakatteen kasvuun. Toimenpiteet vaikuttavat vuoden 2025 kehykseen 3,3 milj. eurolla toimintakatetta alentavasti.

Talousarvion valmistelussa tulee huomioida kaupunginhallituksen päätös ohjeellisesta kehyksestä. Kehystä tarkistetaan tarvittaessa elo-syyskuussa.

Toimialojen johtajat ja toimialojen talousvastaavat talouspäälliköt käyvät edellä mainitun valmistelun pohjalta talousarviokeskustelun talousjohtajan, kaupunginjohtajan ja kirjanpitopäällikön kanssa viikoilla 34-35. Talousarviokeskustelua varten toimialojen johtajat ja talousvastaavat koostavat lautakuntatasoisen kirjallisen yhteenvedon palvelualueiden toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista verrattuna vuoden 2024 talousarvioon.

Toimialat valmistelevat toiminnalliset ja taloudelliset näkökohdat huomioivat talousarvioehdotuksensa siten, että ne on käsitelty lautakunnissa 20.9.2024 mennessä. Lautakunnat toimittavat talousarvioesitykset talouspalveluihin 20.9.2024 mennessä.

Kaupunginhallituksen alaisten kokonaisuuksien käsittelyn aikataulu päivitetään alkusyksyllä.

Lautakuntien käsittelemät talousarvioehdotukset ja kaupunginhallituksen alaisten vastuualueiden viranhaltijatyönä valmistellut talousarvioehdotukset toimivat osaltaan keskustelun pohjana kaupunginhallituksen seminaarissa 30.09.2024. Valtuuston seminaari/info pidetään 21.10.2024.

Talousarvion ensimmäinen luonnos esitellään kaupunginhallituksessa 7.10.2024. Luonnos sisältää lautakunnissa käsitellyt talousarviot, kaupunginhallituksen alaisten kokonaisuuksien käyttötalouden arviot sekä kaupunkitasoisen tuloslaskelman ja rahoituslaskelman.

Talousarvioluonnos esitellään valtuuston infossa/seminaarissa 21.10.2024.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus käsitellään kaupunginhallituksessa 28.10.2024 (varana 4.11.2024).

Kaupunginhallituksen esitys vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelmaksi käsitellään kaupunginvaltuustossa 11.11.2024.

4. Toimialojen talousvastaavat

Konsernihallinto / Konsernipalveluyksikkö (Kh, konserni):
Talousjohtaja Patrik Nygrén

Elinvoima- ja kilpailukykytoimiala (Infralautakunta, Lupalautakunta, Kh, kaupunkikehitys):
Talouspäällikkö Sami Koskikallio

Sivistyskeskus / Sivistys- ja vapaa-aikatoimiala (Sivistyslautakunta, Vapaa-aikalautakunta):
Talouspäällikkö Esa Ilanti

Taloussuunnittelujärjestelmää (Accuna) ja lukujen operatiivista syöttämistä koskevat kysymykset:
Kirjanpitopäällikkö Leena Rautanen
Taloussuunnittelija Timo Ojala

Kullakin toimialalla on oma talousvastaava, joka toimii yhteyshenkilönä vastuualueidensa talousarvion taloudellisissa kysymyksissä. Toimiala sekä toimialajohtajan johdolla toimialan palvelualue ja palvelualuevastaavat ovat vastuussa budjetin luvuista, niiden syöttämisestä järjestelmään sekä toimialan lukujen oikeellisuudesta. Toimialojen lukujen valmistuttua talousraportit ja taloudelliset tekstit valmistellaan yllä mainitun toimialueen vastuullisen talousvastaavan toimesta. Toimialojen johtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat vastuualueellaan olevien toiminnallisten ja muiden substanssia koskevien analyysitekstien valmistumisesta riittävän ajoissa ennen toimielinkäsittelyä.

Lautakuntien talousarviotekstit ja taulukot tuotetaan lähtökohtaisesti samassa formaatissa kuin vuoden 2024 talousarviossa jatkuvuusperiaatteen mukaisesti. Talouspalvelut vastaa esitysmuodosta ja ohjeistaa toimialoja asiassa.

Talousarvion valmistelun lähtökohdat

Yleistä taloudesta

Valtiovarainministeriön kevään 2024 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous supistui vuonna 2023, mutta sen odotetaan kääntyvän kasvuun vuoden 2024 aikana ja kasvun jatkuvan maltillisesti vuosien 2025-2028 aikana. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja tulojen kasvu parantavat kotitalouksien ostovoimaa, jolloin yksityinen kulutus kääntyy kasvuun. Myös investointien odotetaan kasvavan, kun energiasiirtymään sekä turvallisuuteen liittyvät investoinnit lisääntyvät.

Kuntatalouden osalta vuoden 2023 tulos oli vahva ja samalla toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi positiiviseksi. Kuntatalouden lainakanta ja rahavarat vähentyivät huomattavasti sote-uudistuksen myötä. Kuntien vuosikate ja tulos olivat 2000-luvun vahvimmat suurimmassa osassa kuntia ja se riitti kattamaan selvästi sekä poistot että nettoinvestoinnit. Verotulot ja valtionosuudet pienenivät samalla kun toimintakulut puoliintuivat.

Hallitusohjelma sisältää kuntien toimintaan ja talouteen vaikuttavia uudistuksia. Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Myös kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kuntien toimintaedellytyksiä vahvistetaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä tai maksutuloja lisäämällä. Julkisen sektorin tilaohjelma tilojen käytön tuottavuudesta ja kehittämisestä käynnistyy keväällä 2024.

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille vuoden 2025 alusta. Samassa yhteydessä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin myönnetään täysimääräinen valtionosuusrahoitus.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämiseksi vahvistetaan vuoden 2025 alusta tulevan kotoutumislain mukaisesti. Kunnille myönnetään rahoitusta muun muassa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaamiskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman mukaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan 3,2 mrd. euroa vuonna 2025. Sen taso nousee noin 690 milj. euroa verrattuna vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon. Valtionosuuden nousua vuonna 2025 selittää TE-uudistuksen voimaantulo, minkä seurauksena kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin sisällytetään työ- ja

elinkeinopalveluiden rahoitus sekä korvaus työttömyysetuuksien laajenevasta rahoitusvastuusta. Valtionosuudet uudistuksen yhteydessä ovat yhteensä noin 874 milj. euroa.

Valtakunnalliset ennusteet

Kuntaliiton tämänhetkisten valtakunnallisten painelaskelman mukaan kuntatalouden toimintatulot laskevat vuonna 2025 vuodesta 2024 -0,1%. Toimintamenojen kasvu on 6,4 % vuonna 2025 vuodesta 2024. Toimintakatteen muutos vuodesta 2024 vuoteen 2025 on 9,9 %. Kuntatalouden toimintakate heikkeni vuonna 2023 noin 58,2 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna, johtuen sote-uudistuksesta. Verotulot nousevat vuonna 2025 ja pysyvät sen jälkeen maltillisessa kasvussa.

Kuntaliiton kehitysarvion mukaan toimintamenojen ja investointien kasvu heikentää kuntatalouden kehitysarviota tulevina vuosina. Tulojen ja menojen välillä on pysyvä epätasapaino. Vuosikate ei kata poistoja, eikä investointeja vuosien 2025-2028 aikana, jolloin tilikauden tulos ennustetaan olevan lievästi miinuksella. Tämä luo kunnallisveroprosentin korotuspainetta kaikissa kuntakokoryhmissä.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen kasvuarvio:

- v. 2024 1,5 %
- v. 2025 6,4 %
- v. 2026 3,0 %
- v. 2027 3,0 %

Palkkojen kasvuarvio:

- v. 2024 2,0 %
- v. 2025 4,8 %
- v. 2026 3,2 %
- v. 2027 3,8 %

Toimintatulojen kasvuarvio:

- v. 2024 1,3 %
- v. 2025 -0,1 %
- v. 2026 1,9 %
- v. 2027 1,2 %

Valtionosuuksien kasvuarvio:

- v. 2024 -8,3 %
- v. 2025 12,4 %
- v. 2026 0,2 %
- v. 2027 2,2 %

(Lähde: Kuntaliitto 26.4.2024, Tilastokeskus, Vm Kuntatalousohjelma)

Raision kaupungin taloudellinen tilanne

Raision kaupungin alkuperäinen talousarvio vuodelle 2024 valmisteltiin -0,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Raision kaupungin vuoden 2023 tilikauden ylijäämä oli 48 tuhatta euroa. Ylijäämä sisältää 8,8 miljoonan euron investointivarauksen. Tilikauden tulokseen vaikuttivat olennaisesti hyvä toimintakate sekä myönteisesti parantuneet verotulot ja valtionosuudet. Hyvä verotulojen kasvu vuonna 2023 johtui ns. verohännistä, eli aikaisempien verovuosien positiivista oikaisuista. Edellisvuonna, vuonna 2022

ylijäämä oli 2,3 miljoonaa euroa sisältäen 3,235 miljoonan euron investointivarauksen. Vuoden 2021 tulos oli 4,5 miljoonaa euroa sisältäen 3,765 miljoonan euron investointivarauksen. Vuoden 2020 tulos oli 7,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen, vuoden 2019 tulos oli -5,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, vuoden 2018 tulos oli -3,7 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Vuoden 2023 tilikauden positiivisella tuloksella taseen kertyneeksi ylijäämäksi muodostui 24,0 miljoonaa euroa eli 947 euroa per asukas.

Vuosien 2024 ja 2025-2027 taloudelliset haasteet johtuvat valtionosuuksien ja verotulojen notkahduksesta, laajan investointiohjelman ja korkean korkotason tuomasta korkotaakasta sekä palkkatason ja inflaation noususta. Työllisyysuudistus tuo sekä menoja että valtionosuuksia.

Kasvunhallintaohjelmassa on tunnistettu yli 100 toimenpidettä joiden yhteisvaikutus vuoden 2025 toimintakatteeseen olisi 3,3 Meuroa.

Tämänhetkisten taustatietojen valossa kaupungin vuoden 2024 muutetun talousarvion tulosestimate olisi toteutuksessa alkuperäistä hiukan talousarviota paremmin. Lautakunnat eivät ole ilmoittaneet suuria muutoksia vuoden 2024 talousarvioon. Kuntaliiton ennusteiden mukaan verotulosestimate on päivittynyt hieman negatiivisemmaksi ja valtionosuus on päivittynyt hieman positiivisemmaksi. Kaupungin tulosestimatea päivitetään sitä mukaa, kun uutta päivitettyä tietoa on saatavilla. Myös kehystä on syytä tarkastella alkusyksyllä, mikäli valtakunnalliset ennusteet muuttuvat.

2) Talousarviokehys

Kehyslaskelmissa on huomioitu:

- Vuoden 2024 muutettu talousarvio sekä lautakuntatasoinen ennuste, joka perustuu huhtikuun toteutumaan
- Kasvunhallintaohjelman toimintatuottoihin ja toimintakuluihin vaikuttavat toimenpiteet kokonaisuudessaan, joiden toimintakateen vähentävä vaikutus on 3,3 milj. euroa
- Toimintakulujen nousupaine
- Muut toiminnalliset muutokset, jotka vaikuttavat menoihin ja tuloihin

Kehyksessä kaupungin uusi työllisyystehtävä ja sen tuomat vastuut ja rahoitus on huomioitu kustannusneutraalina. Valtionosuuksien riittävydestä työllisyystoiminnan järjestämiseen ja laajennetun vastuun kantamiseen ei ole vielä lopullista tietoa.

TE-uudistuksen lisäksi käyttötalouden kehyksessä on erillisinä huomioitu palkkatuen muutosten vaikutukset, tietoturvatason noston vaikutukset, jäähallien ja jäähallintoiminnan siirtymisen vaikutukset, Kuloistenniityn päiväkodin tuomat muutostarpeet sekä uusien kohteiden (Tiedonpuiston koulun ja Kuloistenniityn päiväkodin) AV-järjestelmien leasing kulujen vaikutukset.

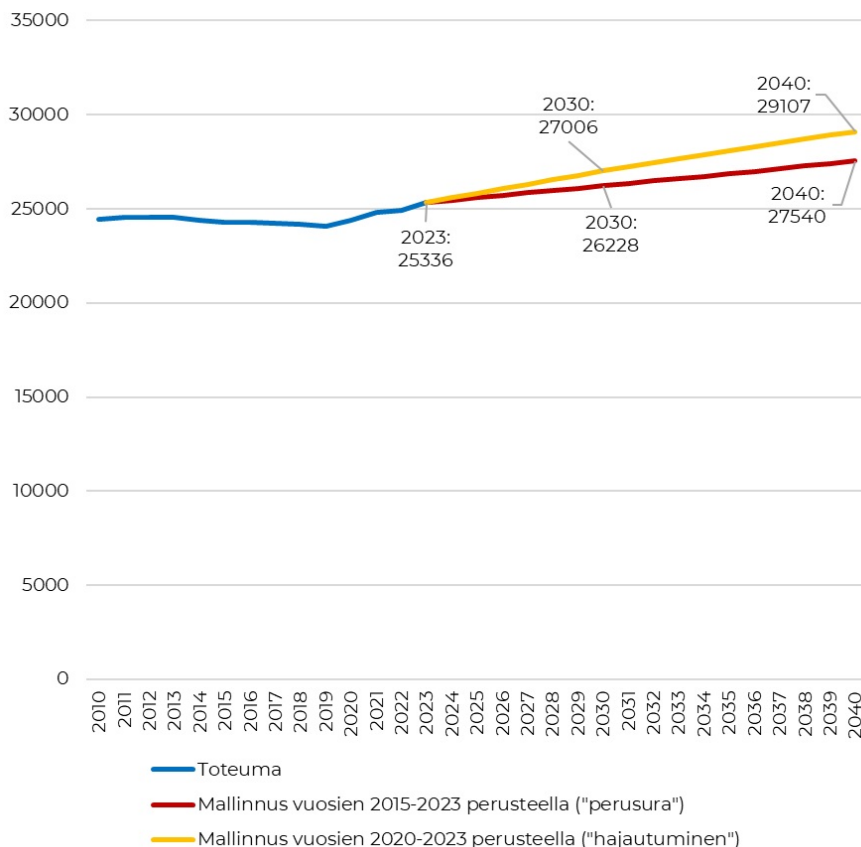
Verotulot arvioidaan Kuntaliiton verotulosestimateen perusteella ja FCG:n tekemän painelaskelmien perusteella. Lähtökohtana tulojen kehitykselle on käytetty FCG:n ns. hajautettu väestöskenaario.

Kehyksessä käytettävissä oleva viimeisin verotulosestimate on päivitetty toukokuussa 2024. Kuntaliiton asiantuntijoiden mukaan verotulosestimateet tullaan päivittämään elokuun aikana. Kunnan verotulosestimatea päivitetään ajantasaisesti.

Valtionosuudet arvioidaan Kuntaliiton ennakkollisten valtionosuuslaskelmien mukaisina, pienin väestökehitysarvioon perustuvan korjauksin. Valtakunnallisten valtionosuuslaskelmien muuttuessa myös kunnan valtionosuuksien määrää päivitetään ajantasaisesti.

Raision kaupungin väkiluku jatkaa positiivista kasvua. Väkiluvun ennustetaan kasvavan vuosittain noin yhden prosentin. Vuoden 2024 lopun väkilukuarvio on 25 841 asukasta ja vuoden 2025 lopun väkilukuarvio on 26 081 asukasta.

Raision väestöennuste kahdessa skenaariossa
2010-2040

Kehystä sekä taloussuunnitelmavuosien laskelmaa tarkennetaan elo-syyskuussa.

Edellisten taustaoletusten valossa vuoden 2025 kaupunkitasoinen tulos ilman mahdollisia veroprosenttien muutosta toteutuisi seuraavasti:

Tuloslaskelma euroa	TP 2023	TA-M 2024	ENN 2024	TAKE 2025
Toimintatuotot		17 573 346	18 906 766	17 915 446
Toimintakulut		-83 562 861	-83 505 693	-86 848 441
Toimintakate	-59 057 290	-65 989 515	-64 598 927	-68 932 996
Vuosikate	20 007 874	7 917 000	10 218 656	5 520 592
Tulos	8 847 312	-416 000	1 314 656	-4 542 408
Tilikauden yli- / alijäämää	47 514	-416 000	1 314 656	-3 805 908
Taseeseen kertynyt yli- / alijäämä	33 613 000	33 197 000	34 927 656	29 391 092

Kaupungin talous on tällä kehyksellä vielä vuoden 2025 osalta selkeästi alijäämäinen, huolimatta varsin mittavasta sopeuttamisesta. Ylijäämäiseksi talous muuttuisi, mikäli tuloveroprosenttia nostaisi 0,7 % (nykyisestä 7,6 prosentista 8,4 prosenttiin).

Lautakunnille annetaan alustava, ohjeellinen kehys, jotta toimialojen/lautakuntien talousarviotyö voidaan aloittaa. Lautakunnistaista kehystä päivitetään ja tarkennetaan tarvittaessa elo-syyskuussa koko kaupungin kehyslaskelman tarkentuessa (esim. laskelmiin vaikuttavien tekijöiden, kuten verotuloennusteiden ja valtionosuuslaskelmien muuttuessa).

Alustavaksi, ohjeelliseksi lautakuntakohtaiseksi raamiksi ehdotetaan seuraavaa:

LAUTAKUNNAT	TAM 2024			TAE 2025			MUUTOS			MUUTOS %			
	Ulkoiset tuotot ja kulut, euro	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto
Kaupunginhallitus	6 420 419	-12 371 015	-5 950 597	6 663 614	-14 967 288	-8 303 674	243 195	-2 596 272	-2 353 077		3,8 %	21,0 %	39,5 %
KH, konserni	2 364 173	-7 579 702	-5 215 529	2 427 173	-7 719 807	-5 292 634	63 000	-140 105	-77 105		2,7 %	1,8 %	1,5 %
KH, kaupunkikehitys	4 056 246	-4 791 314	-735 068	4 236 441	-7 247 481	-3 011 040	180 195	-2 456 168	-2 275 973		4,4 %	51,3 %	309,6 %
Lupalautakunta	825 010	-1 516 784	-691 774	845 010	-1 493 903	-648 893	20 000	22 881	42 881		2,4 %	-1,5 %	-6,2 %
Infraalautakunta	5 366 865	-22 355 585	-16 988 720	5 430 606	-22 558 988	-17 128 382	63 741	-203 403	-139 662		1,2 %	0,9 %	0,8 %
Sivistyslautakunta	3 946 402	-42 800 432	-38 854 030	3 400 400	-43 777 552	-40 377 152	-546 002	-977 121	-1 523 123		-13,8 %	2,3 %	3,9 %
Vapaa-aikalautakunta	1 014 650	-4 289 044	-3 274 394	1 575 816	-4 050 711	-2 474 895	561 166	238 334	799 500		55,3 %	-5,6 %	-24,4 %
Koko kaupunki	17 573 346	-83 332 861	-65 759 515	17 915 446	-86 848 441	-68 932 996	342 100	-3 515 581	-3 173 481		1,9 %	4,2 %	4,8 %

3) Valmistelussa huomioitavat käytännön asiat

1. Talousarvion tallennuspohjat

Talousarvion taloussuunnitteluohjelman tallennuspohjat valmistellaan keskitetysti talouspalveluissa toukokuun aikana. Pohjat ovat käytettävissä 17.6.2024 alkaen.

TA2025 LTK-pohjalle (käyttötalous) on siirretty ulkoiset talousarvio 2024-luvut lukuun ottamatta palkkatilijä, palkkojen sivukulutijä, luontoisetutijä, sisäisiä menoja ja tuloja, työllisyysmenoja ja

–tuloja, myyntivoitto- ja -tappiotilejä, sairausvakuutus- ja tapaturmavakuutustuloja, jaksotus- ja aktivointitilejä. Pohjassa ovat näkyvillä myös TAM2024-luvut, joita päivitetään keskitetysti sitä mukaa, kun vuoden 2024 aikana tulee talousarviomuutoksia.

Talousarvio laaditaan kustannuspaikkatasolla ja syötetään järjestelmään palvelualueilla.

Kaikki materiaali, joka liitetään osaksi talousarviokirjaa, tallennetaan T-asemalle kansioon TA2025 (joka lautakunnan omaan kansioon). Tässä ohjeessa mainitut talousosion liitteet sekä lautakuntien raportoinnissa käytettävä pohja ovat käytettävissä elokuun aikana. Tavoitteiden ja riskienhallinnan liitteistä ohjeistetaan erikseen hallintopalveluiden toimesta.

2. Palkat ja henkilöstökulut

- a) Vakituisten henkilöstön palkat (tilit 4002, 4004, 4022, 4024) siirretään taloussuunnitteluohjelmaan toimialojen toimesta toimialojen tarkastamien palkkalistojen perusteella.
- b) Myös muun kuin vakituisten henkilöstön palkat (määräaikaiset, sijaiset, erilliskorvaukset, tuntipalkat) budjetoidaan ja talletetaan taloussuunnitteluohjelmaan toimialoilla.
- c) Lautakuntien talousvastaaville toimitetaan kesäkuussa palkkahallinnon toimesta palkkaliitteet, jotka tarkastetaan toimialoilla.
- d) Palkkaliitteet perustuvat toukokuun lopun tilanteeseen. Korotusajo, jossa huomioidaan palkankorotuksia, tehdään keskitetysti järjestelmään
- e) Toimialojen tulee ottaa palkkaliitteiden tarkastuksessa realistisesti huomioon henkilöstön lisäykset ja vähennykset. Palkkaliitteisiin tulee korostetusti merkata sinne lisätyt uudet vakanssiehdotukset sekä niiden arvioitu vuosipalkkakustannus ilman sivukuluja.
- f) Mikäli toimiala esittää henkilöstökulujen lisäyksiä muutoin kuin uusien vakanssien perusteella, kulujen lisäyksen perusteet tulee esittää kaupunginjohtajan ja talousjohtajan kanssa käytävissä talousarviokeskusteluissa.
- g) Tarkastetut palkkaliitteet toimitetaan talouspalveluihin kirjanpitoapäällikkö Leena Rautaselle sähköpostitse.
- h) Uudet esitettävät vakanssit ovat mukana lautakuntaesityksessä. Uudet vakanssit esitetään kaikkien lautakuntien osalta samanlaisella lomakkeella (Liite 1). Mikäli lautakunnalla on useampia vakanssiesityksiä, niistä tehdään lisäksi yhteenveto (Liite 2). Liitteet ovat saatavilla T-asemalla TA2025-kansiossa kesä-elokuun aikana.
- i) Palkkojen sivukuluprosentit lähetetään tiedoksi toimialoille, kun Kevan budjetointiohjeet ovat saatavilla. Sivukuluprosentit tallennetaan taloussuunnitteluohjelmaan keskitetysti ja taloussuunnitteluohjelma laskee sivukulut automaattisesti.

Poikkeukset:

Palkkatileille (ml. tilit 4034, 4039) ja sivukulutileille (4100, 4110, 4150, 4160, 4170, 4180) EI saa kirjata toimialoilla mitään.

Esa Ilanti arvioi ja kirjaa käsin Vael-varauksen (opettajat) tilille 4111.

- j) Tasausmaksut (tili 4112) tallennetaan keskitetysti talouspalveluissa.
- k) Jaksotustileille (4060, 4061, 4062, 4130, 4131, 4132, 4190, 4191, 4192) ja aktivointitileille (4065, 4135, 4200, 4480, 4640, 4899, 4990) EI saa kirjata mitään.
- l) Luontoisetutileille (4080, 4081) EI saa kirjata mitään.
- m) Työllisyystulot ja -menot (tilit 3300 ja 4949, KP 271011) arvioidaan/kirjataan keskitetysti kaupunkikehityspalveluissa.

3. Sisäiset erät

Kirjanpitopäällikkö Leena Rautanen lähettää kesäkuun alussa sisäisten erien taulukkopohjat toimialojen vastuuhenkilöille sähköpostitse. Taulukot tulee lähettää vastausviestinä sähköpostin liitteenä excel-muodossa 15.8.2024 mennessä. Sisäiset erät siirretään taloussuunnitteluohjelmaan keskitetysti.

4. Vyörytykset

Vyörytysajo tehdään taloussuunnitteluohjelmassa kaikille samanaikaisesti talouspäällikkö Sami Koskikallion kirjanpitopäällikkö Leena Rautaselle ilmoittamana ajankohtana.

Tilapalveluiden yhteiskustannuspaikkojen (632010, 633010, 634010, 635010, 636010) ulkoiset ja sisäiset menot vyörytetään tietyille tilapalveluiden kustannuspaikoille sovittujen vyörytysperusteiden mukaisesti.

5. Investoinnit

a) Investointihankkeet

Kaikkien investointiehdotusten tulee pohjautua tarveselvitykseen.

Investointeja koskevat esitykset tehdään investointikohteittain. Ne keskusten investoinnit, jotka johtavat rakentamiseen, ilmoitetaan infrapalveluihin.

Infrapalvelut toimittaa investointihanketiedot projekteittain erillisillä exceleillä kirjanpitopäällikkö Leena Rautaselle Accunaan tallennettavaksi.

b) Käyttöomaisuusinvestointeja (10 000 € -) käydään läpi toimialojen vastuujohtajien, talousvastaavien, kaupunginjohtajan, talousjohtajan ja kirjanpitopäällikön kesken käytävissä talousarviokeskusteluissa viikoilla 33-35.

Käyttöomaisuusirtaimistojen hankintaesitykset kootaan keskitetysti. Toimialat täyttävät Käyttöomaisuushankinnat-lomakkeen (Liite 3) ja lähettävät lomakkeen Leena Rautaselle 15.8.2024 mennessä. Huom! Toimialat eivät merkitse lomakkeelle projektinumeroa, vaan se tehdään keskitetysti talouspalveluissa.

c) Kaupungin ja vesihuollon investointiohjelma 2025-2027 raportoidaan infrapalveluiden toimesta.

- d) Kunnallisteknisten investointien hankekohtaiset perustelut 2025 raportoidaan infrapalveluiden toimesta.
- e) Talonrakentamisohjelma 2025-2029 raportoidaan teknisen infrapalveluiden toimesta.
- f) Talonrakentamisohjelman 2025-2029 hankekohtaiset perustelut raportoidaan infrapalveluiden toimesta.

6. Poistojen simulointi

Poistot simuloidaan talouspalveluissa keskusten ilmoittamien omaisuususerien perusteella. Kirjanpitoapäällikkö Leena Rautanen lähettää tietojen keräämistä varten erilliset excel-tiedostot syksyn aikana.

7. Talousarviokirjassa esitettävät taloudelliset tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet -tiedosto (Liite 4) on saatavilla elokuussa T-asemalla TA2025 lautakuntakohtaisissa kansioissa.

Toimialajohtaja ja toimialan talousvastaava vastaavat yhdessä siitä, että taloudelliset tavoitteet ovat realistiset ja perustuvat vastuualueen toimintasuunnitelmaan.

Taloudellisten tavoitteiden tiedot raportoidaan kaikkien vastuualueiden osalta yhdenmukaisen formaatin mukaisella excel-pohjalla.

Taulukkoon päivitetään TAM2024-luvut ja TA2025-luvut. Edellisten vuosien luvut ovat tilinpäätöksessä esitetyt, joten niitä EI saa muuttaa.

Myöskään tiedoston muotoiluja/asetteluja ei saa muuttaa.

Valmis, TA-kirjaan tuleva tiedosto talletetaan T-asemalle TA2025-kansioon nimellä Taloudelliset tavoitteet_TA2025_Lautakunnan nimi V
Alkuperäinen tiedosto jätetään nykyisellään kansioon.

4) Talousarviokirjassa esitettävät strategiset tavoitteet ja riskianalyysi

1. Strategiset tavoitteet

Raision kaupungin strategia hyväksyttiin syksyllä 2022. Vuoden 2025 talousarvion yhteydessä on tarkoituksenmukaista tarkentaa strategisia tavoitteita. Strategisten tavoitteiden päivitys tehdään talousarviovalmistelun yhteydessä kunkin lautakunnan strategisten tavoitteiden excel- taulukkoon.

Toiminnalliset tavoitteet esitetään palveluittain:

- Kaupunkikehityspalvelut
- Infrapalvelut
- Sivistyspalvelut
- Vapaa-aikapalvelut
- Talouspalvelut
- Henkilöstöpalvelut
- Päätöksentekopalvelut
- Digipalvelut
- Viestintäpalvelut

Toimialajohtajat, vastuualuejohtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat johtamansa toiminnan tavoitteiden valmistelusta ja koordinoinnista. Toiminnalliset tavoitteet valmistellaan samanmuotoisesti erillisen ohjeistuksen mukaan. Toiminnalliset tavoitteet käsitellään asianmukaisessa toimielimessä talousarvioesityksissä. Toiminnalliset tavoitteet esitetään koko kaupungin talousarviokirjassa ko. lautakuntakohtaisessa osiossa.

Toimialajohtaja ja vastuualuejohtaja vastaavat, että toimialueensa toiminnalliset tavoitteet käsitellään lautakunnassa lautakunnan taloudellisten tavoitteiden yhteydessä. Koko kaupungin talousarviokirjaan liitettävät toiminnalliset tavoitteet talletetaan T-asemalle TA2025-kansioon.

2. Riskianalyysi

Riskianalyysi laaditaan toimielimittäin osana talousarvioprosessia kaupunginhallituksen hyväksymän (KH 14.12.2020 § 382) Raision kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Analyysi laaditaan erillisen ohjeen mukaisesti taulukkomuotoon. Toimialajohtajat vastaavat riskianalyysityön koordinoinnista vastuualueellaan. Riskianalyysi tulee käsitellä lautakunnassa talousarviokäsittelyn osana.

LIITTEET

- Liite 1 Vakanssiesitys (Ltk materiaali)
- Liite 2 Yhteenveto vakanssiesityksistä (Excel-taulukko, vakanssit ja kustannukset)
- Liite 3 Käyttöomaisuushankinnat (Excel, palvelualueet)
- Liite 4 Taloudelliset tavoitteet (kullakin lautakunnalla oma pohjatiedosto) (Excel, jossa htv:t, poikkeamat yms.)